

Verslag Algemene ledenvergadering Internationale Vereniging voor Neerlandistiek

tijdens het 21^e Colloquium Neerlandicum

26 augustus 2022, 15.00 tot 16.30 uur
Radboud Universiteit, Nijmegen, zaal CC5
Voorzitter: Henriëtte Louwerse
Directeur: Iris van Erve
Notulist: Ingrid Glorie

1. Opening

De voorzitter heet alle aanwezigen welkom. Ze wijst erop dat er veel persoonlijke wisselingen op komst zijn en dat de IVN én het IVN-bestuur bij het begin van deze vergadering in geleende tijd leven. Het bestuur had eigenlijk in 2021 al moeten aftreden, maar dat is door omstandigheden niet gebeurd. Alleen de penningmeester, Jan Konst, is op 21 november 2021 teruggetreden; zijn taken zijn daarna door de overige bestuursleden overgenomen.

Volgens de voorzitter lopen de gebruikelijke projecten van de IVN, zoals publicaties, communicatie en dit colloquium, door. Maar ze wijst erop dat het bestuur daarnaast in de afgelopen bestuursperiode ook achter de schermen zeer actief is geweest. Een van de doelen die het bestuur zich had gesteld, was om meer bekendheid en invloed te vergaren bij de politiek en bij culturele organisaties. Dat is gelukt, meldt de voorzitter, niet in de laatste plaats door de inspanningen van IVN-directeur Iris van Erve. Maar ook de bestuursleden hebben zitting genomen in allerlei denktanks, stuurgroepen en focusgroepen, zoals de Raad van de Neerlandistiek (Els Stronks), het Talenplatform (Lars Bernaerts), het Taalunie Actieplan Neerlandistiek (Erik Mijts en Jan Konst), de Stuurgroep Nederlandse cultuur in de wereld (Iris van Erve) en het Impulstraject (Henriëtte Louwerse en Iris van Erve). Door al deze activiteiten weet de buitenwacht nu precies wat de IVN is, waar we voor staan, welke expertise we in huis hebben, en dat we een stem hebben die gehoord moet worden, aldus de voorzitter.

Een tweede ambitie van het bestuur was om meer aansluiting te zoeken bij collega's die de IVN nog niet zo goed kende, meestal doordat ze buiten Europa actief zijn. Henriëtte Louwerse en Iris van Erve hebben in november 2019 in Suriname de CARAN-conferentie bijgewoond. Louwerse beschouwt dit als een van de hoogtepunten van haar tijd als bestuursvoorzitter. Het bezoek heeft veel opgeleverd; de banden zijn versterkt. Geplande reizen naar Indonesië en Sint-Petersburg konden onder meer als gevolg van de coronapandemie helaas niet doorgaan.

De voorzitter meldt dat het kantoor van de IVN sinds het laatste colloquium verhuisd is naar het gebouw van de Taalunie in Den Haag. Deze verhuizing heeft naast frustratie ook winst opgeleverd,

want daardoor heeft de Taalunie kunnen zien dat het bureau, met alle taken zoals ledenadministratie, publicaties en de organisatie van het colloquium, onderbemand was. Om hierbij te helpen heeft de Taalunie de IVN daarom Rob Visser als bureaumedewerker gegeven. De komst van Rob Visser wordt volledig gefinancierd door de Taalunie en heeft dus geen invloed op de werkingssubsidie van de IVN.

Op dit punt komt Rob Visser naar voren om zichzelf kort voor te stellen. Hij verklaart dat hij blij is met de kans om voor de IVN aan de slag te gaan. Hij begint per 1 september, waarbij er in het begin misschien nog sprake zal zijn van een overgangperiode. Hij spreekt de hoop uit dat hij de IVN-leden goed van dienst zal kunnen zijn en hij kijkt uit naar een prettige samenwerking.

Tot besluit van haar openingstoespraak vermeldt de voorzitter dat de IVN na zeven jaar afscheid moet nemen van Iris van Erve als directeur van de IVN. Bij haar vertrek zal tijdens het slotdiner, later op de dag, nog uitgebreid stilgestaan worden.

De voorzitter geeft toe dat de sollicitatieprocedure voor een nieuwe directeur “eigenlijk mislukt” is. Dat kwam waarschijnlijk door de timing, want de vacature verscheen eind juni, begin juli, dus kort voor de zomervakantie. Omdat er maar één reactie is binnengekomen, is besloten om de procedure opnieuw te doen. Daarom wordt er voor een periode van vier maanden een interim-directeur aangesteld, Wilma van Raamsdonk. In die periode kan het nieuwe bestuur een eigen directeur kiezen.

2. Vaststelling agenda

De voorzitter stelt voor om de rondvraag op te splitsen in een rondvraag-regio en een rondvraag-individu. Deze aanpassing wordt aanvaard. Er zijn geen aanvullingen op de agenda vanuit het publiek.

3. Verslag algemene ledenvergadering 31 augustus 2018 te Leuven

Het verslag wordt met dank aanvaard.

4. Verslag van de secretaris over de periode

Het woord is aan de bestuurssecretaris, Els Stronks. Stronks heeft deze rol overgenomen van Jan Konst, die in 2021 is afgetreden. Ze vertelt dat er binnen het bestuur tijdens de voorbespreking van deze bijeenkomst de vorige dag was afgesproken dat zij iets positiefs zou zeggen over het Impulstraject. Dat lijkt in het licht van wat er eerder op de dag is gebeurd bij de sessie die de Taalunie over het Impulstraject had georganiseerd, niet langer mogelijk. De secretaris spreekt slechts de hoop uit dat de gelden van het Impulstraject terechtkomen bij waar ze voor bedoeld zijn. Het bestuur van de IVN zal de ontwikkelingen blijven volgen.

De secretaris merkt op dat de coronatijd de nodige aanpassingen heeft gevergd. Het online programma *Voortvarend Nederlands Virtueel*, dat is opgezet door Iris van Erve, was een succesvolle aanpassing. De secretaris benadrukt echter hoe goed het is om elkaar nu weer persoonlijk te kunnen

ontmoeten. De IVN heeft zich verzet tegen de suggestie om het colloquium voortaan digitaal te houden. Toch zullen bepaalde verworvenheden uit de coronaperiode behouden blijven.

Het bestuur probeert erop aan te sturen dat er voor de hele neerlandistiek een digitaal publicatieplatform komt, waarop alle tijdschriften op dit gebied (dus niet alleen die van de IVN) samen kunnen optrekken. Eerder maakte Kris van de Poel, algemeen-secretaris van de Taalunie, bekend dat de Taalunie topdiplomaat Axel Buyse heeft aangetrokken om voor taalzaken te gaan lobbyen. Volgens de secretaris is dat een goede ontwikkeling, omdat de neerlandistiek daardoor meer zichtbaar wordt. Het bestuur heeft ook zelf plannen gemaakt voor de vergroting van die zichtbaarheid, die echter voorlopig nog even in de ijskast moeten blijven liggen.

Tijdens zijn boekpresentatie op donderdag heeft Jaap Grave gezegd dat de IVN ervoor moet zorgen dat oud-bestuursleden na hun ambtstermijn niet in redacties terechtkomen. De secretaris kan hem geruststellen: dat gaan de vertrekkende bestuursleden niet doen. Ze is blij dat alle IVN-publicaties hun eigen koers varen, met nieuwe redacties, maar ook met ervaren IVN'ers aan het hoofd. Deze publicaties verschijnen op advies van het bestuur steeds minder op papier en steeds meer vooral digitaal. Daardoor zijn ze makkelijker beschikbaar voor vakgenoten én niet-vakgenoten.

Na de bijdrage van de secretaris zijn er geen vragen uit het publiek. De voorzitter merkt op dat de SAVN verantwoordelijk is voor de leuke kralenkettinkjes waaraan de deelnemers hun badge kunnen ophangen, en dat een digitale enquête over het colloquium per mail toegestuurd zal worden.

5. Verslag van de redacties

a. *Internationale Neerlandistiek*

Het woord is aan Lut Missine, hoofdredacteur van *Internationale Neerlandistiek*. De leden hebben de ontwikkeling van het tijdschrift zelf kunnen volgen. Het is dankzij de bijdragen van neerlandici in buiten- en binnenland dat *IN* is wat het nu is.

Missine wil een paar zaken aanstippen die niet meteen zichtbaar zijn. Ten eerste was er een wissel in het redactiesecretariaat. De hoofdredacteur bedankt de vorige redactiesecretaris, Sjors van Ooij, en de huidige redactiesecretaris, Bart Van der Straeten, voor hun werkzaamheden.

Ook waren er enkele mutaties in de redactie: Ted Laros, Gerdi Quist, Roberto Dagnino, Ulrike Vogl en Petra Boudewijn hebben of zullen binnenkort de redactie verlaten. Marja Clement (NVT) en Munif Yusuf (Indonesië) treden toe tot de redactie. Ook zijn er twee nieuwe recensieredacteurs: Janka Wagner voor literatuur en Chris de Wulf voor taalkunde.

Uit onderzoek onder de lezers van *IN* is gebleken dat de diversiteit in onderwerpen zeer gewaardeerd wordt. Het meest gelezen worden bijdragen over didactiek, taalkunde en vertaalwetenschap.

De bijdragen komen in gelijke mate uit binnen- én buitenland.

De redactie is zich bewust van het belang van accreditatie. Inmiddels wordt *IN* erkend door: Directory of Open Acces Journals, Proquest, MLA, EBSCO Host, ERIH PLUS en Scopus. Het lastige met

accreditatie is dat verschillende landen en regio's verschillende criteria gebruiken. Zelfs binnen één taalgebied kunnen er verschillen bestaan.

Een kwestie die altijd terugkeert, is de taal waarin gepubliceerd wordt. De redactie heeft ervoor gekozen om *Internationale Neerlandistiek* te bewaren als een tijdschrift dat het Nederlands als wetenschapstaal hoog in het vaandel heeft staan. *IN* publiceert teksten in het Nederlands en het Zuid-Afrikaans, en zelfs Engelse teksten zullen vertaald worden naar het Nederlands. Het is een wens van de redactie om ook artikelen en essays die geschreven zijn in talen uit andere talen in Nederlandse vertaling te publiceren, zodat ze op die manier beschikbaar komen voor het *IN*-publiek.

Vervolgens biedt de hoofdredacteur een vooruitblik op toekomstige publicaties. Nummer 2022/2 wordt een themanummer over reisliteratuur. Daarna volgen twee nummers met diverse artikelen. Het tweede nummer van 2023 wordt een themanummer over diversiteit in het NVT-onderwijs, met taalkundig en intercultureel onderwerpen. De lezing van Dietha Koster tijdens dit colloquium gaf hier al een voorproefje van.

Tot slot moedigt de hoofdredacteur de aanwezigen aan om hun lezing tijdens het colloquium uit te werken tot een artikel voor *IN*. Er is geen garantie dat het artikel geplaatst wordt, maar het is al waardevol om het in ieder geval voor te leggen en reactie te krijgen.

b. Lage Landen Studies

Het woord is aan Barbara Kalla, hoofdredacteur van *Lage Landen Studies*. *LLS* beleeft een jubileum. Het vijftiende nummer, over de geschiedenis van de IVN, staat op het punt te verschijnen. Het boek is de vorige dag door Jaap Grave tijdens het colloquium gepresenteerd, maar het boek is er nog niet. De redactie heeft enige tijd geleden besloten op digitaal over te gaan, met slechts enkele gedrukte exemplaren, afhankelijk van de auteurs en het gebruikte bronnenmateriaal. Sinds circa tien jaar verschijnen alle delen van *LLS* ook via open access, de delen 5 t/m 15 zijn volledig openbaar toegankelijk.

LLS is Nederlandstalig. De redactie is perfect verdeeld wat leeftijd en gender betreft. De hoofdredacteur doet een oproep om projectvoorstellen in te dienen, zowel voor monografieën als voor bundels door verschillende auteurs. Er liggen nu vijf projectvoorstellen die goedgekeurd zijn. Nu is het wachten op de teksten. Houd er rekening mee dat het een lang proces is, van projectvoorstel tot publicatie. In het 12-jarige bestaan van *LLS* zijn er inmiddels 15 delen gepubliceerd.

De hoofdredacteur bedankt de zittende redactieleden voor de perfecte samenwerking. Er liggen geen personele wisselingen in het verschiet.

c. VakTaal

Het woord is aan Iris van Erve, eindredacteur van *VakTaal*. Zij wil na haar vertrek als directeur van de IVN eindredacteur van *VakTaal* blijven.

VakTaal verschijnt sinds 2020 in plaats van vier keer per jaar nog maar drie keer per jaar. Er is namelijk een verschuiving van projectgelden geweest. De publicaties van de IVN kosten relatief veel

geld, niet alleen door de drukkosten, maar ook door de verzendkosten. Hier is in de redactie veel over gesproken. De conclusie is dat *VakTaal* een ander karakter heeft dan een wetenschappelijk tijdschrift; het bevat bijvoorbeeld nieuwtjes en columns, je moet er in kunnen bladeren en daarom wil men op papier blijven verschijnen. Er wordt wel gekeken naar meer digitale mogelijkheden.

De samenstelling van de redactie is veranderd. Cora van de Poppe, Ine Kiekens en Maria Dijkgraaf zijn uit de redactie gestapt. De redactie bestaat nu uit Marc van Oostendorp (hoofdredacteur), Sita Doerga Misier-Patadien, Truus De Wilde, Suzanne Aalberse, Janneke Louwerse en Bonnie Wassing.

6. Huldiging ereleden

Bestuurslid Jelica Novakovic vraagt em. prof. dr. Ludo Beheydt en em. prof. dr. Judit Gera of zij de benoeming tot erelid willen accepteren. Nadat zij de benoeming aanvaard hebben, reageren de leden met een staande ovatie.

Volgens Novakovic blinken Beheydt en Gera allebei uit in alle facetten van het vak dat ze decennialang met liefde en passie hebben uitgeoefend. Ze hebben een rijke academische carrière achter de rug met een veelvoud aan vaak baanbrekende en grensoverschrijdende publicaties; ze waren uitstekende pedagogen die nieuwe generaties neerlandici hebben voortgebracht en die voor een hoog wetenschappelijk niveau hebben gezorgd door jonge promovendi te begeleiden; ze hebben in hun talrijke bestuurlijke functies organisatorisch talent getoond en waren met hun interdisciplinair en multilateraal engagement ware ambassadeurs van de Nederlandstalige cultuur. Daarvoor zijn ze terecht met de hoogste onderscheidingen bekroond.

Ludo Beheydt haalt in zijn dankwoord herinneringen op aan de tijd toen de IVN nog maar “een kleine kermisclub met een parochieblaadje was”. Geleidelijk groeide *Neerlandica Extra Muros* uit tot een serieus tijdschrift en werd de vereniging ook geaccepteerd door de binnenlandse neerlandistiek. Nu wordt duidelijk dat internationalisering, interculturaliteit en diversiteit juist belangrijke baten zijn en dat de internationale neerlandistiek voor een verrijking zorgt.

Judit Gera is zeer ontroerd door het huldeblijk. Ze bedankt alle aanwezigen voor hun collegialiteit en vriendschap, waarbij ze ook de studenten noemt, als toekomstige collega's.

7. Voorstel bestuurswisseling

Er zijn wisselingen in zowel het groot bestuur als het dagelijks bestuur. Uit het dagelijks bestuur zijn Henriëtte Louwerse en Els Stronks niet herkiesbaar. In 2021-2022 zijn Jan Konst, Jelica Novakovic en Lars Bernaerts vrijwillig afgetreden. Dit geldt ook voor Jugiarie Soegiarto en Nerina Bosman uit het groot bestuur. Te benoemen voor 2022-2025 zijn in het dagelijks bestuur Yra van Dijk, Christine Sas, Agata Szubert, Gunther de Vogelaer en Wim Vandenbussche, en in het groot bestuur Adri Breed en Achmat Sunjayadi.

De nieuwe bestuursleden komen naar voren en nemen de plaats in van de vertrekkende bestuursleden.

Binnen het dagelijks bestuur wordt Wim Vandenbussche voorzitter, Agata Szubert vicevoorzitter, Yra van Dijk secretaris en Johan Vanparys penningmeester. Het nieuwe bestuur wordt door de leden bij acclamatie goedgekeurd.

Els Stronks houdt een afscheidstoespraak voor Henriëtte Louwerse. Ze prijst haar energie, inzet, ideeën, communicatieve vaardigheden en vrolijke en positieve instelling, zelfs onder lastige omstandigheden. Zeker bij een internationale vereniging is het belangrijk te begrijpen waar reacties vandaan komen en in staat te zijn een bepaald punt, als het nodig is, ook *anders* te brengen. De IVN is op dit moment een financieel gezonde organisatie en dat is volgens Stronks grotendeels aan Henriëtte Louwerse te danken.

Louwerse stelt dat ze het werk als voorzitter zeven jaar met veel plezier heeft gedaan en er ook veel van heeft geleerd. De verschillende bestuursleden hadden uiteenlopende kwaliteiten; ze vulden elkaar aan, ze hebben het “samen” gedaan. Ze is ervan overtuigd dat het nieuwe bestuur alles in zich heeft om vooruit te kunnen.

8. Rondvraag

Wannie Carstens (regio Zuid-Afrika) wijst op de publicatie van drie nieuwe boeken die voor de leden van de IVN interessant kunnen zijn: *Kortpad Afrikaans* van Rina Loader, Tobie van Dyk en Charlene Human, *Toegepaste Taalkunde in Afrikaans* van Wannie Carstens en Tobie van Dyk en *Contemporary Afrikaans Linguistics* van Wannie Carstens, Nerina Bosman en Theresa Biberauer.

Een vertegenwoordiger van de regio Centraal Europa meldt dat het goed gaat met de vakvereniging Comenius en dat de aanwezige leden blij zijn om in Nijmegen te kunnen zijn.

Franco Paris meldt dat het in Zuid-Europa ook goed gaat met de neerlandistiek. Er wordt goed samengewerkt rond onderzoeksprojecten, publicaties en didactische activiteiten. Er staat een nieuwe generatie jonge onderzoekers en docenten met veel kwaliteiten op; dat is hartverwarmend.

Truus de Wilde neemt het woord namens het Nederlandistenverband. Ook daar gaat het goed. Er wordt niet alleen samengewerkt binnen het Nederlandistenverband, maar ook daarbuiten. Zo is er een digitaal colloquium gehouden voor mensen die promoveren en habiliteren binnen Comenius en het Nederlandistenverband. Er wordt overwogen om dit soort initiatieven vaker te organiseren.

Volgens Erik Mijts gaat het in het Caribische gebied en Zuid-Amerika ook goed. Binnenkort verschijnt de vijfde bundel van de Caribische Associatie voor Neerlandistiek. De zevende CARAN-conferentie staat gepland voor 7, 8 en 9 december 2023.

Johan Vanparys meldt vanuit het Franstalige gebied dat de Association des Néerlandistes de Belgique francophone et de France (ANBF) niet meer bestaat. Dit docentenplatform gaat verder onder een nieuwe naam: NVT-net. Het is de bedoeling om de activiteiten te verbreden, buiten de ivoren toren van de academie te treden en ook hogescholen en middelbare scholen te bereiken. Het bestuur is uitgebreid.

Annika Johansson meldt dat het in Scandinavië minder goed gaat, behalve in Stockholm, want daar gaat het juist voor de wind, met voor het eerst maar liefst tien docenten. Maar in Helsinki en Oslo is

de positie van de neerlandistiek zwak, en in Denemarken wordt er helemaal geen Nederlands meer gegeven.

Christine Sas meldt vanuit de Association of Low Country Studies dat de neerlandistiek in het VK er niet zo goed voorstaat, maar met de ALCS als organisatie gaat het goed. De ALCS gebruikt het Engels als voertaal en daardoor bereiken ze een breder publiek. Ze hebben onder meer een succesvol colloquium en een eerste zomercursus gehad. Niettemin blijft het een uitdaging.

Adri Breed, voorzitter van de Suider-Afrikaanse Vereniging vir Neerlandistiek (SAVN) bedankt de IVN voor de samenwerking rond het colloquium; voor de SAVN was het colloquium een groot succes, er waren nog nooit zoveel Zuid-Afrikanen bij een IVN-congres. Op hun beurt bedanken Iris van Erve en Henriëtte Louwerse namens de IVN de SAVN voor de fijne samenwerking.

Een deelnemer uit Azië merkt op dat er tijdens het colloquium wel collega's uit Zuid-Korea en Japan aanwezig waren, maar dat de collega uit China helaas niet kon komen vanwege het Chinese coronabeleid. Er zijn in deze regio veel plannen voor de toekomst van de neerlandistiek. Een groot probleem is echter een tekort aan docenten. Henriëtte Louwerse spreekt haar waardering uit voor de enorme studentenaantallen in de regio en stelt voor dat men contact opneemt met het IVN-bestuur.

Een van de Russische deelnemers spreekt haar dankbaarheid uit dat zij en haar collega het colloquium ook mogen bijwonen. Ondanks de oorlogssituatie leeft de neerlandistiek nog steeds in Sint-Petersburg en Moskou. In Moskou is er zelfs een nieuwe collega bij gekomen.

Stefan Kiedron spreekt de Russische deelnemers in hun eigen taal toe. "Ik ben ervan overtuigd dat er een toekomst is, en dat wij *samen* zijn, ook met onze Oekraïense collega's", zegt hij.

Daarna houdt hij een causerie over de toekomst van de neerlandistiek, gebaseerd op het adagium "vroeger was alles beter". Hij maakt bezwaar tegen de naam "Colloquium Neerlandicum". "Wereldcongres van de neerlandistiek" moet het zijn, vindt hij. De Neerlandistiek moet tijdens het colloquium veel meer zichtbaar zijn: op de campus van de Radboud Universiteit, in de stad Nijmegen, in lokale en landelijke media. Waar zijn de affiches, de bewegwijzering? Zelfs op de badges ontbreekt het woord "neerlandistiek"! Geen wonder dat het aantal studenten Nederlands in Nederland terugloopt, terwijl er alleen al in Wroclaw 85 eerstejaars studenten zijn. Ongeveer een kwart van de internationale neerlandistiek komt uit Centraal-Europa. Dat komt doordat de neerlandici daar altijd veel "tamtam" maken. Volgens Kiedron moet de IVN veel meer van zich laten horen. Dan kan de Taalunie ook niet meer zeggen dat er een commissie voor de internationale neerlandistiek "gevormd" moet worden. Die commissie bestaat immers al: de IVN. De IVN-leden zijn de experts en de specialisten. Het is belangrijk dat de IVN meer zichtbaar wordt. "Dan hebben we een grote toekomst."

Iris van Erve bedankt de aanwezigen studentassistenten. Zonder hun hulp zou het colloquium niet mogelijk zijn geweest.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.